

Гродзенцы і госці горада на Гала-канцэрце

У мінулыя выхадныя ў Гродна трынаццаты раз прайшоў Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур, візітоўка горада над Нёманам. Звычайна мерапрыемства праводзіцца раз на два гады, але з прычыны каранавіруснай пандэміі сімвал падзеі — кветка сямброўства — расцвіла тут толькі пасля чатырохгадовага чакаання. І, відаць, гродзенцы засумавалі па фестывалі, бо на адкрыццё вечарам у пятніцу, 3 чэрвеня, прыйшло шмат людзей.

Да святочнага шэсця адбыўся шэраг мерапрыемстваў, лейтматывам якіх стаў Год гістарычнай памяці. Гэта былі фота-, карцінная, музейная, літаратурная, паэтычная выставы, ускладненне кветак да помнікі герояў Вялікай Айчыннай вайны. Таксама ў Гродна ўрачыста адчынілі комплекс гістарычнай забудовы "Дом рыбака".

А шэсце нацыянальных культур — яскравая, запамінальная падзея — прайшло на галоўных лакацыях свята: ад плошчы Леніна да плошчы Савецкай. Калонай кіравалі гродзенскія музычныя калектывы "Bagaband", які выконваў гарачыя сучасныя рытмы. Яркі крошчылі за ім дэлегаты свята ў нацыянальных строях, перыядычна спыняючыся і выконваючы элементы свайго народнага танца. Гэтае адкрыццё ўжо стала традыцыйным акіянтам фестывалю. Пасля канцэрта дзесячаў мастацтваў нацыянальных аб'яднанняў, фэстыверку і выступлення Руслана Аляхно, гродзенцы зацемна разышліся па дамах, каб заў-

тра прадоўжыць святкаваць другі незабыўны дзень фестывалю.

Армянскі падчотунік

На гродзенскай вуліцы Савецкай, якая размешчана паміж дзвюма плошчамі, з самай ранішцы атабарыўся Горад майстроў. Немалая колькасць рамеснікаў прадстаўлялі эксклюзіўныя рэчы, зробленыя з дрэва. Вось Аляксандр Навіцкі, майстар з Карэліцкага раёна, паставіў ганарлівую таблічку, маўляў, у мяне ўсё з дрэва. Робіць ён вырабы сваімі рукамі, адметныя асабістай стылістыкай. Любіць рабіць буслікаў, якіх, у залежнасці ад памеру, можна размясціць у кватэры ці на участку ўласнай хаты. І, вядома, беларускі баян прынясе часіце, кажа майстар. У рамястве Аляксандр сем гадоў, заяўляе, што попыт на творчасць ёсць, а таму і працываць добра.

Гэта пацвярджае і майстар на дрэве Павел Чычак, які прысвяціў гэтай справе дзесяць гадоў. Але перш чым зняцца рамяством, кажа ён, трэба правесці, ці гатовы ты аддаць шмат цяпы і любові дрэву. Без гэтых

якасцей, а таксама фантазіі, у дрэвапрацоўцы доўга не пратрымацца. А

навык працы прыйдзе з часам. Павел любіць выразаць стылізаваны драўляны посуд, скульптуру, акрамя таго ён — майстар-рэстаўратар антыкварнай мэблі.

Працягваючы тэму горада майстроў, нельга не адзначыць мужа і жонку Немату і Наталлю Шарыпавых, якія ганялі керамічным посудам ручной работы. Ды яшчэ выкананым у прыжым чорным колеры. Нематуа расказвае, што гэта тыпова беларуская тэхніка малачэння або дымлення. Такі посуд вельмі любяць купляць маладыя сем'і, для якіх абаводзіцца ўласнымі рэчамі лічыцца добрай прыкметай. Прытым гэтая кераміка можа быць скарыстана на прызначэнні як у духоўны, так і ў печы.

Пасля знаёмства з творчасцю рамеснікаў, на фестывалі абавязкова трэба было зайсці ва ўтульныя гродзенскія дворыкі, дзе размяшчаліся падворкі нацыянальных

Танец на польскім падворку

напаля падымаліся да вельмі высокага ўзроўню. А ў канцы выступлення хору казак з дзвюма шаблямі станцаваў баявы скак. Не абышлося і без карагода, у які запрашаўся кожны ахвочы. Наталіць смагу можна было травяным часм.

культур. Складана падрабязна расказаць, што адбылася на ўсіх васямянаццаці з іх, але ўсё ж такі паспрабуем перадаць атмасферу свята.

На азербайджанскім падворку танцавалі лезгінку. Мабыць, галоўнае тут, што магчымаць выступіць далі дзецім, такім як Элсн Шаферлаў. Хлопчыку дванаццаці гадоў, ён вырас у Беларусі. І хоць ні разу не быў у Азербайджане, бацькі ў яго сям'і захоўваюць свае традыцыі, культуру і мову.

На польскім падворку ўсё нумары аб'ядляліся на мове гэтага народа. Прыцягнула ўвагу рухавое выступленне моладзі, касцюмы якой, паводле слоў адной з прадстаўніц дэлегацыі Паліны Аскеркі, адрозніваюцца ад беларускіх адсутнасцю арнаменту.

На рускім падворку было шматлюдна. Тут выступалі казачы хор. Рускія матывы па эмацыйным

напаля падымаліся да вельмі высокага ўзроўню. А ў канцы выступлення хору казак з дзвюма шаблямі станцаваў баявы скак. Не абышлося і без карагода, у які запрашаўся кожны ахвочы. Наталіць смагу можна было травяным часм.

Безумоўна, на кожным падворку частавалі нечым асаблівым, але смажананага мяса ў любым выглядзе было шмат на армянскім. Тут на мангале круцілі цэлага баранчыка, а побач стаяў сапраўдны горац у папасае, які гатаваў яшчэ і шашлык на шампурах. А што і казачы пра армянскіх дзвюхат-прыгажунь?! З яшчэ аднаго ўдалася праціснуцца праз натоўп, каб хоць краёчкам вока паглядзець на іх танцы.

Фестываль нацыянальных культур уплывае на турыстычны патэнцыял Гродна, дае стымул да развіцця малага бізнесу. Пра гэта я пагаварыў з гаспадаром піцэрыі "Форна" Сальвадорам Сальмарэ. Чатыры гады таму італьянец Сальвадор ажаніўся з дзвюхчыннай з Гродна і вырашыў адкрыць тут піцэрыю. Цяпер ён заяўляе, што бізнес ідзе лепш, чым у Італіі ў яго саброў. Гэта не дзіўна, бо са свайго установы сеньёр Сальмарэ зрабіў бронд: нават

такую драбязу, як муку для піцы, ён прывозіць з Апенінскага паўвострава.

Яшчэ раз пра прыгажосць Гродна пагаварылі з мастаком Сцяпанам Сянько, які маляваў шаржы і партрэты любому ахвочаму. На фестывалі ён ужо трэці раз, прыязджае з культурнай Меккі Беларусі — Віцебска. Старыя кварталы Гродна, дзеліцца назіраннем Сцяпан Сянько, маюць элементы еўрапейскіх традыцый, і гэтак характавае, безумоўна, радуе і вока, і душу. Ён раіць абавязкова наведаць горад хаця б раз, прыехаць на фестываль. Святае запамінальнае! Вось толькі нумар у гатэлі перад гэтым фэс-

там трэба замаўляць за два месяцы, бо тут заўсёды шмат гасцей.

Бліжэй да вечара турысты і гараджане перамяшчаліся на плошчу Леніна, дзе доўгую праграму адыграў ансамбль "Песняры". Пасля на сцэне па чарзе яшчэ раз выступілі ўсе нацыянальнасці. Пуральныя канцэрт праходзіў у парку Жылібера, дзе другі суботні дзень свята завяршыла фэрышоу.

Апошні, трэці дзень фестывалю прайшоў на Аўгустоўскім канале.

800
дэлегатаў

31
нацыянальнасць

18
падворкаў

Сустракацца і сябраваць!

Месца было выбрана не выпадкова, бо водны канал размешчаны побач з межамі Польшчы і Літвы, што таксама паказвае сяброўскі настрой беларусаў да сваіх суседзяў. Тут зноў прайшлі дэлегаты ў нацыянальных строях, пасля быў канцэрт аматарскіх калектываў Гродзенскай вобласці і самая разнастайная і незвычайная пляцоўка.

Можна адзначыць, што Фэстываль нацыянальных культур не толькі яркая турыстычная падзея. Ён нясе велізарны гуманістычны сэнс: народы могуць жыць

разам мірна, канфлікты могуць і павінны быць вырашаны. Няма сумненняў у тым, што свята з такім добрым стрыжнем, а таксама так лю-

боўна і прафесійна арганізаванае будзе мець вялікую будучыню.

Павел САЛАУЕЎ
Мінск — Гродна — Мінск

Гурт "Baraband"

Алена Клімовіч, начальнік упраўлення культуры Гродзенскага аблвыканкама:

— Безумоўна, Рэспубліканскі фестываль нацыянальных культур сёлета добра атрымаўся. У многім дзякуючы калектывнай зладжанай рабоце арганізатараў: Міністэрства культуры, Гродзенскага гарадскога і абласнога выканкамаў, Рэспубліканскага цэнтра нацыянальных культур, Упаўнаважанага па справах рэлігіі і

нацыянальнасцей пры Савеце Міністраў. Галоўнае для нас у правядзенні фестывалу было захаваць тую добрую традыцыю, на якіх свята заснаванае. Гэтае пытанне гучала і на афіцыйным круглым стала мерапрыемства "Беларусь — наш агульны дом", дзе прысутнічалі кіраўнікі нацыянальных дэлегацый і арганізатары мерапрыемства. Тут гаварылася, што ў Беларусі могуць разам жыць прадстаўнікі многіх народаў, працаваць і развівацца на агульную карысць, захоўваючы пры гэтым культуру сваёй гістарычнай радзімы. Так што мы будзем прыкладаць намаганні, каб праз два гады ў Гродне гараджане і госці зноў сабраліся ў сяброўскім адзінстве.

Мастак Сцяпан Сянько

Казакці баявы скач

Майстры Нематуа і Наталля Шарыпавы

Майстар Аляксандр Навіцкі

Давуд Закірзадэ, азербайджанец:

— Я нарадзіўся ў Азербайджане, а вырас у Беларусі. Праую кіраўніком танцавальнага калектыву ў школе мастацтваў, дзе вывучаюць азербайджанскую культуру. Да нас ходзяць у тым ліку і беларускія дзеці, што паказвае адкрытае светаўспрыманне беларусаў. Я шмат езджу са сваімі вучнямі па Беларусі, мы паказваем нашу майстэрства, і ўсюды нас прымаюць гасцінна. Мусяць, гэта таму, што нашы мужчынскія нацыянальныя танцы эмацыйныя, а жаночыя — грацыёзныя.

Крысціна Аганісян, армянка:

— Сёлета я заканчваю факультэт журналістыкі БДУ і буду працаваць па спецыяльнасці ў рэгіянальным прадстаўніцтве Першага канала Арменіі ў Беларусі. З упэўненасцю скажу, што ў Беларусі ёсць усе ўмовы для развіцця асобы і адукацыі незалежна ад нацыянальнасці чалавека. Я нарадзілася ў Арменіі ў горадзе Гюмры. Там вельмі прыгожыя горы, якіх мне не хапае ў Беларусі. А ў Беларусі вельмі чыста, тут не смеяць ні ў гарадах, ні на прыродзе, а людзі больш спакойныя. А калі хочаше адпачыць, прыязджайце на наша возера Севан, якое не горшае за любое мора.

Сяргей Моладаў, прадстаўнік Расіі:

— Я ўзначальваю Рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне "Рускае грамадства". Быў на дзесяці фестывалях нацыянальных культур у Гродна, пачынаючы з 2000 года. Мы бачым, што Беларусь з'яўляецца домам для многіх народаў. І жыхары Расіі гэта разумеюць, а тыя беларусы, хто сядзіць у Расію, ведаюць, што іх дом і там, што іх заўсёды сустраюць у Расіі вельмі ветліва. Мае бацькі ўдзельнікі вайны, яны настаўнікі, з Тамбова прыехалі паднімаць разбураную гаспадарку Беларусі, я і мой брат нарадзіліся тут. Фэстываль гэты вельмі патрэбны, ведаю, што ўсе дэлегацыі жадаюць тут выступіць і рыхтуюцца заздзі. Мы ж на яго прагнулі імкнуліся паказаць разнастайнасць рускай культуры.

Масудзі Забіёла Хабібұла, афганец:

— Я прыехаў у Беларусь атрымаць якасную адукацыю. Падчас маёй вучобы да ўлады ў Афганістане прыйшлі маджахеды, і я вырашыў застацца тут. Скончыў БДЭУ, ажаніўся, выгадаваў трох дзяцей. Беларусь дала мне магчымасць стаць шчаслівым і запатрабаваным чалавекам. Цяпер я, акрамя іншага, намеснік старшыні зямляцтва Афганістана ў Беларусі. У дзяцей нашай дыяспары ёсць магчымасць вывучаць культуру Афганістана, хоць, можа, яны гуды ніколі не патрапяць. На фестывалі дзеці на роднай мове праспявалі песню пра любоў да радзімы, пра гатоўнасць адлаць за яе жыццё. Мусяць, гэтая тэма вечная для ўсіх людзей і актуальная для кожнай нацыянальнасці.

Берта Глушэц, яўрэйка:

— Я прыехала на фестываль з самага яўрэйскага горада Беларусі — Бабруйска. З дзіўня ча соў яўрэй пражывалі ў міры з беларусамі, і толькі Халкост гвалтоўна зменшыў колькасць нашай нацыі тут. Пра гэта гаворыць месца былых гета і пахаванняў па ўсёй краіне. У Бабруйску ёсць помнік правасланікам, тым смельчанам беларусам, якія дапамагалі выжыць нашай нацыі ў тую страшную часу. Такі фестываль садзейнічае сяброўству народаў, прадухіляе канфлікты і нянавісці. Я ўпэўненая, што пакаленне дзяцей 80-х памятае, як мы пісалі сяброўскія лісты ў самыя розныя канцы Савецкага Саюза, заводзілі сяброў па перапісцы ў іншых краінах.

